

การศึกษการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี A STUDY OF SCOUT MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER THE MUNICIPAL AUTHORITY IN RATCHABURI PROVINCE

วาสนา เจริญเปลี่ยน*

นิมิตร มั่งมีทรัพย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี ด้านการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม ตลอดจนปัญหาและความต้องการในการบริหารงานลูกเสือ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรีจำนวน 3 เทศบาล ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหาร และพนักงานครูเทศบาลที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งสิ้น 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและการประชุมสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดองค์กรอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง
2. สถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลต่างกัน มีการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร และด้านการจัดบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานลูกเสือ ในสถานศึกษาด้านการจัดองค์กร และด้านการจัดบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาริทยุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Abstract

This thesis aimed to 1) study and compare opinions of chief scout executives about scout management in schools under the Municipal Authorities, Ratchaburi province in achieving 5 missions: planning, organizing, personnel administering, directing and controlling, and 2) study problems and needs in managing scout activities of municipal schools. The sample in this study consisted of three municipal authorities in Ratchaburi and 235 school administrators and municipal teachers in Ratchaburi. A questionnaire and a focus group discussion were employed to gather data. The data were analyzed by frequency (f), percentage (%), mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.) and One Way Analysis of Variance (ANOVA) Scheffe's test was employed to compare each pair of variables to find the significant differences and content analysis was used for the data analysis. The results revealed that:

1. The level of the scout management in schools under the Municipal Authorities was at the high level for personnel administering and organizing. However, the level of the scout management was moderate for three missions: planning, directing and controlling.

2. The schools from the different Municipal Authorities managed the scout activities for the missions of planning, organizing and personnel administering differently at the significance level of 0.05.

3. The level of opinions of chief scout executives of different scout ranks and the missions of organizing and personnel administering was different at the significance level of 0.05.

4. The level of opinions of chief scout executives of different scout educational backgrounds in all five missions was different at the significance level of 0.05.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ในการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร และการสอนมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองได้ของผู้เรียน ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองได้มากขึ้น ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อให้การบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง บนพื้นฐานดุลยภาพเชิงพลวัต เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนา อันได้แก่ มิติด้านคน

สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง สามารถ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และใช้หลักความพอประมาณ มีความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ สอดคล้องกับพันธกิจของการพัฒนาประเทศที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรมมีความรอบรู้อย่างเท่าทันเหตุการณ์ มีสุขภาวะที่ดี อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้ดุลยภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 4) อาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการที่ใหม่ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างแท้จริง ยึดหลักให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน ใฝ่รู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายอย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุผลตามหลักสูตรกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2)

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาหาความรู้ในระดับสูงขึ้น การประกอบอาชีพ สุจริตและการศึกษาตลอดชีวิตบนพื้นฐานความเชื่อ

ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2) แนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าวทำให้สถานศึกษาทุกแห่งทุกสังกัดจำเป็นต้องใช้เป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับวิถีไทยและการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550:2) ดังนั้นสถานศึกษาสังกัดเทศบาลทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาโดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ มาใช้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 29) โดยมีการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 6 งาน คืองานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแบ่งงานบริหารโรงเรียนเป็น 2 ประเภท คือ 1) งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการ และ 2) งานสนับสนุนในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยงานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในงานกิจการนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมคือให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ไม่เห็นแก่ตัว มีความเป็นผู้นำผู้ตาม

ที่ดี มีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหาและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ตลอดจน การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 26)

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บังคับตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนเป็นคนดี ใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 27) ทั้งนี้เพราะปรัชญาของลูกเสือคือการทำให้นักเรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิตมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหา และการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาของชาติ เพราะการบริหารและการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนและปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ รู้จักแก้ปัญหา มีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นการบริหารงานลูกเสือจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม

จากการบริหารงานลูกเสือของเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี ที่สถานศึกษาในสังกัด แต่ละแห่ง ได้มีการจัดกิจกรรมและการบริหารงานลูกเสือเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษา ซึ่งการบริหารงานลูกเสือที่มีคุณภาพ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์สำหรับการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีด้วยการพัฒนาทั้ง 8 ประการ คือ พัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ค่านิยม เจตคติ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล สังคม ชุมชน และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะพื้นฐานให้กับเด็กได้พัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ ฝึกรับมือระเบียบวินัย เคารพกติกา มีความสามัคคี คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณะประโยชน์ มีความรักชาติ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2551: 9) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ปรารถนาของสังคมไทย แต่เนื่องด้วยสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างในเรื่องของเทศบาลที่สังกัด ประกอบด้วยนโยบายการจัดการศึกษาของเทศบาล นโยบายของผู้บริหาร การบริหารงานของกองการศึกษา และบริบทของเทศบาล จึงอาจทำให้มีการบริหารงานที่แตกต่างกัน อีกทั้งถึงแม้กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจะเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตร แต่การบริหารงานลูกเสือ ในโรงเรียนซึ่งแตกต่างจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ยังไม่สามารถบริหารให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ อีกทั้งยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานลูกเสือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะเทศบาล ผู้บริหาร พนักงานครู และบุคลากรทุกฝ่ายควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการลูกเสือในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยนำแนวคิดการบริหารประกอบด้วย ด้านการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม มาใช้ในการศึกษาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี ว่ามีการบริหารงานอยู่ในระดับใด รวมถึงเปรียบเทียบการบริการงานจำแนกตามเทศบาลที่สังกัด ตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาในสถานศึกษา และวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือ กับทั้งศึกษาปัญหาและความต้องการในการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรีให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาด้านการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปฏิบัติในการบริหารงานลูกเสือด้านการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม งานลูกเสือสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเทศบาลที่สังกัด ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาคั้งนี้เป็นเทศบาลในจังหวัดราชบุรีจำนวน 3 เทศบาล ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารและพนักงานครูเทศบาลที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งสิ้น 491 คน จำแนกเป็นเทศบาลเมืองราชบุรี 259 คน เทศบาลเมืองโพธาราม 108 คน เทศบาลเมืองบ้านโป่ง 124 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้เป็นสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรีจำนวน 3 เทศบาล ได้มาจากการเปิดตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารและพนักงานครูเทศบาลที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรีจำนวนทั้งสิ้น 235 คน จำแนกเป็นเทศบาลเมืองราชบุรี 123 คน เทศบาลเมืองโพธาราม 52 คน และเทศบาลเมืองบ้านโป่ง 60 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากหลักการบริหารตามหลักการบริหาร 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม โดยนำหลักการบริหารงานลูกเสือที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกำหนด และเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือในสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มาวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลในเรื่องเทศบาลที่สังกัด ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานลูกเสือ 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม ข้อคำถามในตอนที่ 2 มีจำนวน 58 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. ศึกษาลักษณะและสภาพของกลุ่มประชากร และดำเนินการสุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับกลุ่มประชากร

2. ศึกษาขั้นตอนและกระบวนการในการเก็บข้อมูลว่าจะดำเนินการอย่างไร

3. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือถึงนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจำนวน 3 เทศบาล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย

4. ผู้วิจัยประสานงานไปยังกองการศึกษาของเทศบาล เพื่อขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามไปส่งยังสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษาด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์สถานศึกษารวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2

1. ผู้วิจัยประสานงานและขอความร่วมมือผู้บริหารและบุคลากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วม

การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยแจ้งกำหนดการ วันเวลา สถานที่ในการจัดประชุม และผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบ

2. จัดประชุมตามวาระ/ประเด็นสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง คือกลุ่มผู้บริหาร 1 ครั้ง และกลุ่มพนักงานครูเทศบาลที่ทำหน้าที่บริหารงานลูกเสือในโรงเรียน 1 ครั้ง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ มาแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติ ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่าการบริหารงานลูกเสืออยู่ในระดับนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยการบริหารงานลูกเสือตามความคิดเห็นของเบสต์ (Best, 1977 : 174)

3. เปรียบเทียบการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จำแนกตามเทศบาลที่สังกัด ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่แตกต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

4. นำผลการประชุมสนทนากลุ่มผู้บริหาร และครู (Focus Group Discussion) จำนวน 2 ครั้ง มาทำ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อ สร้างข้อสรุปในประเด็นของสภาพปัญหา ความ ต้องการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานลูกเสือ ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย

1. ระดับปฏิบัติในการบริหารงานลูกเสือ พบว่าการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษาใน ภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า มี 2 ด้านที่อยู่ในระดับ มาก 2 ด้านโดยจะเรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการจัดองค์กร ส่วนด้าน ที่มีการบริหารงานในระดับปานกลางคือ ด้านการ วางแผน ด้านการอำนวยความสะดวก และ ด้านการควบคุม ตามลำดับรายละเอียดดังนี้

1.1 การบริหารงานลูกเสือด้านการจัด บุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น เรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ประเด็นที่มี คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรม ลูกเสือในระดับต่างๆ การจัดให้บุคลากรได้มีโอกาส พัฒนาความรู้ที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม ลูกเสือการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการ ฝึกอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือในระดับ ที่สูงขึ้น การส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรม กับหน่วยงานภายนอกและชุมชน การแต่งตั้งพนักงาน ครูที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้จัดการ เรียนการสอนลูกเสือ การเป็นผู้กำกับดูแลงานลูกเสือ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมวิชา

ผู้กำกับลูกเสือ การแต่งตั้งผู้กำกับลูกเสือตาม ระเบียบข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรที่ดำเนิน กิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เห็นความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ การจัดให้ บุคลากรที่มีความรู้ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และบริหารงานลูกเสือ และการนำผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือมา ประกอบการพิจารณาความดีความชอบตามลำดับ

1.2 การบริหารงานลูกเสือด้านการจัด องค์กรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น เรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ประเด็นที่มี คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การจัดหมู่ลูกเสือ ตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ การจัดตั้ง กองลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ การจัดตั้งกลุ่มลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือ แห่งชาติ การมอบอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้บังคับ บัญชาลูกเสือในสถานศึกษา การมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบให้กับผู้บังคับบัญชาลูกเสือใน สถานศึกษา ส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การแบ่งสายการบังคับบัญชาของผู้บังคับ บัญชาลูกเสือในสถานศึกษา และการกำหนดบทบาท และหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 การบริหารงานลูกเสือด้านการ วางแผนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายประเด็นเรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การจัด ทำแผนจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ การจัดทำแผนฝึกอบรมเสริม สร้างคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ส่วนประเด็นที่มี คะแนนเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การจัดทำแผนฝึกอบรม

ให้ความรู้ตามเนื้อหาในหลักสูตร ทักษะทางลูกเสือ และระเบียบวินัย การจัดหาคู่มือและเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ การจัดทำแผนส่งเสริมการบำเพ็ญประโยชน์ ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การจัดทำมีแผนพัฒนาบุคลากรลูกเสือ การวางแผนกิจกรรมตามข้อบังคับในหลักสูตร วิชาพิเศษและพิธีการทางลูกเสือ การกำหนดแผน การฝึกอบรมลูกเสือระยะสั้น ระยะยาว ตามหลักสูตร การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินกิจกรรมลูกเสือ การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและพนักงานครูในการวางแผนกิจกรรมลูกเสือ การเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ การกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการและหลักสูตรลูกเสือ และการประชุม กำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการปฏิบัติงานลูกเสือตามลำดับ

1.4 การบริหารงานลูกเสือด้านการอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นเรียงตามลำดับจากสูงไปหาดังนี้ ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ การจัดพิธีการทางลูกเสือและกิจกรรมจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง การส่งกองลูกเสือเข้าร่วมในพิธีวันสำคัญทางลูกเสือและงานชุมนุมลูกเสือในระดับต่างๆ การบริการกิจกรรมลูกเสือโดยผู้บังคับบัญชาและบุคลากรมีความรู้ความสามารถและความพร้อมส่วนประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ การประสานงานกิจกรรมลูกเสือกับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกสถานศึกษา การจัดงบประมาณในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ การประชุมชี้แจงนโยบายและแผนการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ การจัดหาอาคารสถานที่ในการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมลูกเสือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมลูกเสืออย่าง

พอเพียง การดำเนินงานด้านการเงินการบัญชีและการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของลูกเสือโดยการสอนและทดสอบวิชาพิเศษ การประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อทบทวนประเมินผลและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การดำเนินงานธุรการ เอกสาร ทะเบียนลูกเสือและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือ การประชุม นายหมู่ลูกเสือเพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และการจัดห้องลูกเสือให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือได้ปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับ

1.5 การบริหารงานลูกเสือด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อโดยเรียงตามลำดับจากสูงไปหาดังนี้ การควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือตามกระบวนการของลูกเสือ การจัดทำรายงานข้อมูลการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือประจำปี การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือตามระเบียบสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ การกำหนดวิธีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร การประชุมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา การติดตามแผนหรือแนวทางการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างเป็นระบบ การปรับปรุงแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้เป็นไปตามผลการประเมิน การกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือและสอบวิชาพิเศษ และการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสืออย่างเป็นระบบตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษาจำแนกตามเทศบาลที่สังกัด ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พบว่า

2.1 สถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลต่างกัน มีระดับการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาด้าน การวางแผน ด้านการจัดองค์กร และด้านการจัด บุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี และเทศบาลเมืองโพธารามมีการบริหารงานลูกเสือใน สถานศึกษาแตกต่างกัน ส่วนเทศบาลเมืองบ้านโป่งไม่ พบความแตกต่าง

2.2 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีตำแหน่ง ต่างกัน มีระดับการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ด้านการจัดองค์กร และด้านการจัดบุคลากร แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บังคับ บัญชาลูกเสือตำแหน่งรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกองลูกเสือ และผู้ที่ยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งทางลูกเสือ มีการบริหารงานลูกเสือ ในสถานศึกษาแตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งอื่นไม่พบ ความแตกต่าง

2.3 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิต่างกัน มีระดับการบริหารงานลูกเสือของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นความรู้ชั้นสูงกับวุฒิผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้น ความรู้เบื้องต้นมีการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา แตกต่างกันทุกด้าน ส่วนวุฒิทางลูกเสืออื่นไม่พบความ แตกต่าง

3. สภาพปัญหาและความต้องการในการ บริหารงานลูกเสือ

ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มกับผู้บริหารและ พนักงานครูเทศบาลจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อสรุปดังนี้

3.1 ปัญหาในการบริหารงานลูกเสือ ด้านการวางแผนพบว่าต้นสังกัด (เทศบาล) ไม่ให้ ความสำคัญ ขาดการวางแผนที่เป็นระบบทั้งนี้ เนื่องมาจากความไม่ชัดเจนในนโยบายของกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลต้นสังกัด และ ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบาย แผนการพัฒนาและ เป้าหมายในการจัดกิจกรรมลูกเสือไม่ชัดเจน มุ่งเน้น การพัฒนาวิชาการและกิจกรรมที่เป็นงานวิชาการ มากกว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูยังขาด ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรลูกเสือ เนื้อหา การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนแนววิธีการวัด และประเมินผลที่ถูกต้อง ขาดการวางแผน และการ มีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อวางแผนการ ดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาใน ด้านการวางแผน ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มมีความเห็น ไปในทางเดียวกันว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับในการวางแผนพัฒนา กิจกรรมลูกเสือทั้งระบบในภาพรวมของระดับประเทศ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะกับสถานการณ์ ปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและกำหนด ให้หลักสูตรลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการเลื่อนชั้น และสถาบันผลิตครูควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความ เข้าใจในหลักการ ปลูกฝังและเน้นย้ำให้นักศึกษา ครูเห็นความสำคัญในวิชาลูกเสือว่าทำให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาในทุกด้าน กำหนดนโยบายและแผนการ พัฒนาลูกเสือให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยจัดให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ตลอดจน นำกิจกรรมลูกเสือไปบูรณาการในรายวิชาต่างๆ นอกจากนี้ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มี การวางแผน และดำเนินการตามแผนอย่างจริงจังโดยร่วมมือกับ

ครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมลูกเสือตามหลักสูตรที่ถูกต้อง เช่น จัดการฝึกอบรมนายหมู่ และจัดกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรม การสอบวิชาพิเศษตามหลักสูตร ควรวางแผนการดำเนินงานให้ครบถ้วน นอกจากนี้ครูในโรงเรียนควรร่วมมือกันในการวางแผนและจัดกิจกรรมลูกเสือโดยคณะครูในโรงเรียนเอง และเชิญวิทยากรภายนอกมาให้คำแนะนำเพิ่มเติม

3.2 ปัญหาในการบริหารงานลูกเสือด้านการจัดองค์กร ในโรงเรียนมีการแบ่งสายการบริหารงานลูกเสือไม่ชัดเจน ขาดผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิทางลูกเสือตรงตามประเภทในแต่ละสายชั้นที่เพียงพอ การจัดหมู่และตั้งกองลูกเสือ ตลอดจนการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชายังไม่เป็นปัจจุบัน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานลูกเสือด้านการจัดองค์กร ควรกำหนดผู้รับผิดชอบ ปรับโครงสร้างการบังคับบัญชาในสถานศึกษาให้ชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรมีวุฒิและมีความรู้ตรงตามลูกเสือแต่ละประเภทเป็นผู้จัดกิจกรรม ส่งครูเข้ารับการอบรมตามประเภทที่สอนและจัดสายการบังคับบัญชา การจัดหมู่ การตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาให้ถูกต้องตามโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือ

3.3 ปัญหาในการบริหารงานลูกเสือด้านการจัดบุคลากร พบว่ามีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ด้านการลูกเสือไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้เต็มรูปแบบ บางคนยังไม่มีวุฒิทางลูกเสือ นอกจากนี้บางส่วนยังไม่เข้าใจหลักการลูกเสือ ไม่เห็นความสำคัญในวิชาลูกเสือ ไม่ให้ความสำคัญในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร ไม่เห็นความสำคัญในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือและไม่ร่วมกิจกรรมการสอน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานลูกเสือด้านการจัดบุคลากร ควรส่งเสริมให้ครูที่ไม่มีวุฒิตามลูกเสือเข้ารับการอบรมและให้เข้ารับการอบรมในระดับสูงขึ้นโดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอนลูกเสือโดยนำมาใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ในวันที่มีการสอนลูกเสือควรกำหนดให้ครูทุกคนแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

3.4 ปัญหาในการบริหารงานลูกเสือด้านการอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรและถูกต้องตามรูปแบบวิธีการฝึกอบรมลูกเสือมีการดำเนินงานไม่ครบถ้วน มีการฝึกทักษะทางลูกเสือบ้าง บางส่วนไปฝึกและเรียนตอนอยู่ค่ายพักแรม การประกอบพิธีทางลูกเสือและการทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษยังปฏิบัติไม่ครบถ้วน การจัดกิจกรรมเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมนำไปให้หน่วยงานภายนอกฝึกให้ ไม่สามารถเปิดประชุมกองได้ทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ การดำเนินงานทางธุรการ เอกสาร ทะเบียน การเงินบัญชี ยังไม่มีการดำเนินการที่เป็นปัจจุบัน อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่สะดวก ไม่มีห้องลูกเสือ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับลูกเสือไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานลูกเสือด้านการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและทำความเข้าใจให้ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ และเข้ารับการฝึกอบรมในชั้นความรู้ชั้นสูงเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรอย่างถูกต้อง สามารถเปิดประชุมกองได้เมื่อมีการสอนลูกเสือ จริงใจในการปฏิบัติเพื่อให้หลักการของลูกเสือถึงตัวเด็ก จัดการเข้าค่าย

พักแรมโดยคณะครูในโรงเรียน ส่งเสริมการร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เห็นความสำคัญและเกิดแนวคิดในการพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารและครูควรศึกษาในเรื่องการดำเนินงานในกองลูกเสือให้ชัดเจนและเป็นไปตามข้อบังคับ เทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เพียงพอ จัดทำห้องลูกเสือ จัดเวลาเรียน และบริหารหลักสูตรให้เหมาะสม

3.5 ปัญหาในการบริหารงานลูกเสือด้านการควบคุมพบว่า ไม่มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการประเมินผลที่เป็นระบบ บางส่วนไม่ใส่ใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจัง อีกทั้งผู้บริหารบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมลูกเสือและไม่มีความรู้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ทำให้ไม่มีการติดตามผลผลการดำเนินงานลูกเสือที่ชัดเจน รวมถึงไม่มีการดำเนินการกับครูที่ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ และการจัดกิจกรรม

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาในการบริหารงานลูกเสือด้านการควบคุม จึงควรมีการตรวจสอบว่าได้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้จริงหรือไม่ ปรับปรุงให้มีระบบการประเมินที่ชัดเจน ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นว่าสนับสนุนจริงจัง โดยผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม และควบคุมให้มีการปฏิบัติ มีการติดตามและนิเทศการสอน และติดตามผลการจัดกิจกรรมของครูอย่างเป็นระบบ จะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบาย

1.1 เทศบาลควรมีการระบุเป้าหมายหรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการให้เป็นนโยบายสำหรับสถานศึกษาในสังกัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

1.2 เทศบาลควรกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการประเมินผลการพัฒนานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัด

1.3 ควรมีการกำหนดบุคลากรที่มีความรู้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือในกองการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามการบริหารกิจกรรมโดยตรง เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ควบคุม ประเมิน และนิเทศการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

1.4 ในการวางแผนการดำเนินการควรพิจารณาและจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ตลอดจนการวางแผนพัฒนาพนักงานครูเทศบาล สนับสนุนและจัดงบประมาณในการพัฒนาให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ และคุณวุฒิทางลูกเสือเพิ่มขึ้น

1.5 ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของเทศบาล และนำผลการประเมินนั้นมาใช้ในการกำหนดทิศทาง และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานลูกเสือให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 ด้านการวางแผน ผู้บริหารควรมีการดำเนินร่วมกับพนักงานครูเทศบาลในการประชุมกำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการบริหารงานลูกเสือ มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา แนวทางการจัดกิจกรรมให้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการ และหลักสูตรลูกเสือ โดยจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีความพร้อมเพื่อที่จะได้กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาลูกเสือให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2.1.2 ด้านการจัดองค์กร ผู้บริหารควรดำเนินการแบ่งสายการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษา และการกำหนดบทบาทและหน้าที่ รวมทั้งการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษาให้ชัดเจน และให้อิสระในการบริหารกิจกรรมในกองลูกเสือของตน

2.1.3 ด้านการจัดบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้พนักงานครูเทศบาลที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกำหนดแนวทางการบริหารงานลูกเสือ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้พนักงานครูเทศบาลเห็นความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ และควรกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางลูกเสือเข้ารับการอบรม และให้เข้ารับการอบรมในระดับสูงขึ้นโดยให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอน โดยนำผลการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบ สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ในวันที่มีการสอนลูกเสือควรกำหนดให้ครูทุกคนแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

2.1.4 ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้บริหารควรกระตุ้นให้พนักงานครูเทศบาลดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติในเรื่องการประชุมนายหมู่ และการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือ และจัดห้องลูกเสือและสถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือได้

ปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมและทำความเข้าใจให้ครูจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรอย่างถูกต้อง คือ มีการเปิดและปิดประชุมกองเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ ให้มีการดำเนินการเข้าค่ายพักแรม โดยคณะครูในโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูและลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น

2.1.5 ด้านการควบคุม ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบและควบคุมให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ ปรับปรุงให้มีระบบการประเมินที่ชัดเจน มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือของพนักงานครูเทศบาลอย่างเป็นระบบ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ ประเมินผลการจัดกิจกรรมของครูและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนงานและนโยบายเพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

2.2 พนักงานครูผู้จัดกิจกรรม

2.2.1 ด้านการวางแผน ครูควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแล้วนำมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ จัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว และกำหนดแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไปบูรณาการในรายวิชาต่างๆ

2.2.2 ด้านการจัดองค์กร ครูควรดำเนินการจัดหมู่ การตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ และการกำหนดตัวผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บริหารแต่งตั้งให้มีตำแหน่งทางลูกเสือถูกต้องตามโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2.2.3 ด้านการจัดบุคลากร ครูควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเข้ารับการอบรมให้มีคุณวุฒิทางลูกเสือในระดับสูงขึ้น และเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการวางแผน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแต่งเครื่องแบบ ลูกเสือในวันที่จัดการเรียนการสอนลูกเสือ

2.2.4 ด้านการอำนวยความสะดวก เทศบาลควรประชุมนายหมู่ และการประชุม คณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประชุมมาใช้ใน การวางแผน ดำเนินการจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของ ผู้เรียน จัดให้มีการเปิดและปิดประชุมกองเมื่อจัด กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ การวางแผนและ ดำเนินการเข้าค่ายพักแรมโดยคณะครูในโรงเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิด แนวคิดในการพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน

2.2.5 ด้านการควบคุม ครูควร การจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ ปรับปรุง ระบบการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือและ สอบวิชาพิเศษ ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุง แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารงาน เทศบาลในระดับกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นและระดับ ภาค

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการ บริหารงานลูกเสือระหว่างสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กับสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

3.3 ควรดำเนินการวิจัยในเรื่องแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ในลักษณะของงานวิจัยเชิงคุณภาพ

3.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จ ต่อการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). **คู่มือ แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ร่างแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร:
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2551**. กรุงเทพมหานคร
- Best, J.W. (1977). **Research in Education**. 3rd en. New Jersey: Prentice- Hall.